

Syvyyksissä

(Yö työttömien keskuudessa Bryant Puistossa.)
Kirj. V. Kilmov.

Muutamia päiviä ennen Venäjän marraskuun vallankumousta, satuin näkemään Gorkyn kuuluisan draaman "Syvyyksissä" (In the Lower Depths), kun se esitettiin Moskovan Taide-teatterissa.

Stanislavskyn ihailtavan esityksen vaikutus oli välttämätöntä. Huomasin noiden lahoavan maailman elävien symbolien synkän todellisuuden, jonka me tavallisesti sivuutamme huomamatta. "Tuossa on viimeinen taso", huudahti toverini näytöksen loputtua. "Meidän nykyinen järjestelmämme ei voi painua alemmaksi. Kun ihmiset, jotka omaavat voimaa ja intoa, ihmiset jotka ovat tarjonneet yhteiskunnalle verensä ja lihaksensa, taitavuutensa ja kiintymyksensä, ovat pakotetut häviämään auruessa kurjuudessa, mitä jää silloin tulevaisuudelle? Suuren muutoksen täytyy tapahtua. Vanha maailma täytyy tulla pyyhkäistyksi pois. Se päivä on käsisissä, jolloin kaikki nämä pohjajoukot kaikki viheliäiset kulkurit, noussevat kostamaan yhteiskunnalle ja tekemään lopun tästä hirveästä yhteiskuntajärjestyksestä. Tämä huomautus painui mieleeni ja uusintuu aina kun näen nuo pohjajoukot, nuo jotka on kapitalistinen yhteiskunta painanut syvyiksiin.

Joku päivä takaperin menin Bryant Puistoon joidenkin amerikkalaisten toverieni keralla. Oli myöhänlainen. Viides avenue kuhisi automobilleistä, joissa istui itseensä tyytyväisiä naisia ja miehiä iltapuvuissa. Katukäytävillä tungeskeli kallisarvoisiin puukuihin puettua väkettä, juuri tulossa jostain huvipaikasta. Yksi toveristani virkkoi: "Tässä on rikas New York nauttimassa täydellä mitalla elämästä edes käsittämättä eli antamatta ajatusta tosiasialle että yhden katuvälin päässä on kurjia, räjäsiisiä ihmisiä, joilla ei edes ole kattoa päällä, kuolemassa nälkään."

Melkein heti olimme Bryant Puistossa ja minä näin jota en ollut uneksunutkaan voivan löytyä New Yorkin keskuksesta. Hajaantuneet sinne tänne oli rapaisia valkeita läijä. Ne olisivat voineet olla sulamaisillaan olevia lumikasvoja, mutta kuitenkin olivat nuo ihmisruumiit peitettyjä vanhoilla sanomalehdillä. Jotkut olivat raskaassa unessa toiset makasivat katsellen avonaisilla silmillä selville taivaalle päämme päällä. Yksi noista valveilla olevista huomasikin minut ja virkkoi katkerasti: "Sanomalehti-raporttereita, eikö! Haluatte kai tehdä työn, saada pari ylimääräistä dollarista meistä?" Toiset silmät seurasivat meitä tyhjällä väsyneellä ilmeellä kun kuljimme edelleen.

Ei kaukana siitä, joukko miehiä istui lamppupaalun juurella pelaten korttia napeista. Ne olivat niin kiintyneet peliin etteivät edes huomanneet meitä. Joku huusi, "Joe, etä unhoita meitä", ja Joe-niminen mies tuli virnistellen ja selitti, "kun ei ole laantia ja haluaa kapinoivan vatsansa olemaan hiljaa täytyy pelata nappien edestä, joita repii omista pörsyistä." Tarjosin Joelle paperrossin. Se oli hänelle kait harvinaista, koska hän kaappasi sen kiihkeästi. Vetäessään savuja hän virkkoi, "En ole polttanut viiteen päivään ja olen tottunut viiteenkymmeneen päivässä. En voi tulla toimeen vähemmällä. On tullut tavaksi, tiedättehan."

Joe oli puettu nimettömään räjäsiihin, jotka alkuun olisivat voineet olla miesten taitta naisten riippuen hänen ruumiissaan siekaleina. Kenvät paljastivat hänen mudasta mustat paljat varpaansa. Hänen paljat rintsansa ei ollut sen paremmassa kunnossa. Hänellä ei ollut päitää, ei sukia, Johtuen hänen pörröisestä tukastaan ja karkeista kasvoistaan, jota ei ollut partaveitset koskettanut viik-

kokausiin, oli mahdoton tietää oliko hän nuori eli vanha. Himmeässä valossa voi vain nähdä silmänsä kiiluvan kuin kuumeessa. Tarjosimme hänelle voileipiä joita hän alkoi niellä sellaisella ahneudella että käännyimme pois. Oli tuskallista katsoa sitä ahneutta johon nälkä oli tämän miehen ajanut. Hän näytti unhoitaneen ympäristönsä. Vain hänen äänensä pureskelemisensa kuuluu ja me häpesimme, häpesimme omien yltäkylläisten olemuksiemme — häpesimme ihmiskunnan vuoksi.

Myöhemmin istuissamme penkillä hänen vieressään, tulimme tietämään että Joe oli entinen työmiehen. Hänen kotinsa oli ollut kaukana lännellä, johon häneltä jäi äiti ja sisar. Ne olivat molemmat hänestä riippuvaisia. Hän oli työskennellyt kenkätehtaassa mutta oli jo kuusi kuukautta siitä kun hän oli menettänyt työnsä. Hän oli myynyt kaikki vähäiset tavaransa, jättämättä itselleen mitään ja lähettänyt rahat äidilleen. Nyt hän on ehdottomasti rahaton. Kuusi viikkoa sitten oli hänet ajettu pois kellarista, jossa hän oli asunut toisten kanssa, kun eivät voineet maksaa viiden dollarin vuokraa. Hän ei välttää paljoa itsestään, mutta ajattelee vanhaa äitiä ja pikku siskoa. Mitä tekevät he? Kyyneleet tuli hänen silmiinsä heistä puhuessa. Hän oli kääntynyt Amerikan Legionin puoleen, mutta turhaan. "Minä takaan" sanoi hän katkerasti, "ennenkuin kuolen nälkään johonkin aidan rakoon kuin koira, tulen vielä tasoiksi noiden legion-fagiirien kanssa. Katsokaa näitä poikia; he sanovat että he tekevät samaa kuin bolshevikit Venäjällä. Kun tulee tosi eteen, lähetämme Rockefellerin unimaan puistoon ja otamme huoneita haltuunme hänen taloihinsa. Odottakaahan vain kunnes talvi tulee. Meillä ei ainakaan ole mitään kadotettavaa. Ha, ha, ha! Enkö ole oikeassa?"

"Katsokaaahan", ja Joe alkoi puheensa hetken vaitiolon jälkeen, "tuolla on eräs mies, tuolla paperien joukossa, tuo laiha jolla on naisen takki. Hän on italialainen. Hän on ollut Mr. Ledouxin mukana Bostonissa orja-huutokaupassa. No, niin, ei kukaan halunnut häntä ostaa, hänellä ei ollut lihaa luittensa päällä. Luuta, siinä kaikki mitä hänellä on. Hän ei kestä kovin kauvan enään. Hän ei ole voinut tienata anoatakaan ropoa kahdeksaan kuukauteen. Hän oli ennen räätäli. No niin, hän puhuu aina bolshevikista, ja sanoo että meidän olisi parempi olla jos kunnianarvoisa Lenin olisi täällä. Alkää välittäkö pojat, näyttämme mitä voimme ensin tehdä, sitten kutsumme kunnianarvoisan Leninin tänne korjaamaan asiat. Kuule Wille, tule tänne. Lopeta pelisi."

Wille nousi pelistä ja saapui luoksemme toisten seurassa. Heiltä oli kymmenen. He olivat kaikki entisiä työn tekijöitä ja amerikkalaisia. Wille oli ainoa ulkomaalainen, mutta hänkin puhui englanninkielellä. He olivat kaikki samannäköisiä, menehtyneitä, siivoamattomia, kuumeisilla silmillä. He silmäilivät meitä epäselvästi, mutta Joe vakuutti heille: "Ne ovat all right, ei mitään salapoliseja." Kysyin, "Kuinka voit sen tietää?" Joe vastasi epäroimattua, "Elkää välittäkö, tunnen salapolisin mallin päästä. Ne näätät eivät voi minua pettää. Taakaanpa että olette itsekin bolshevikoja."

Hento italialainen katsoi meihin kuin sanoen: "Se on sitten hyvä, me ymmärrämme toisiamme." Kuitenkin Joe näytti olevan hyvällä mielialalla ja halusi itse puhella. "No niin pojat", sanoi hän. "On aikamoinen kousertti vatsossamme! Siellä vinguttaa kuin Caruson kurkussa, kuten Wille sanoisi, eikö?" He kaikki hymyilivät, heikosti, kuten sairaat lapset.

Annoimme heille mitä rahojia meillä oli ja Wille meni hakemaan voileipiä ja paperrosseja. Nyt he kaikki alkoiivat puhella. Ja kun kuuntelin heidän puheluansa ja katsoin heitä, ajattelin näkeväni Gorkyn "Syvyyksissä",

nyt näyteltynä englanninkielellä ja ulkoilmassa. Tässä ne ovat, nuo lahoavan maailman elävät symbolit. Mikä pitää heidät elossa, mitä odottavat, mitä toivovat he? Kuulen vastauksen Willen sairaassa äänessä joka tulee hänen paljaan, hoikan rintansa syvyydestä.

"Varastako! Kaikkihan kuuluu meille. Nämä pilvenpiirtäjät, tämä kirjasto, se olisi kaikki meidän hiekkamme joka sen aikaan sai. Ja me! Meidän täytyy maata täällä puistossa ja on hyvä työ kun he eivät aja meitä pois. Mutta me vielä maksamme heille kaikista hyvistä töistä. Opetamme heille läksyn. Olkaa huoletta!"

Toiset nyökkäsivät päitään. Joe palasi volleipien ja paperrossien kanssa. He heittivät itsensä ruuan kimpputun kuin lauma nälkäisiä susia. Astuimme sivuun ja kuuntelimme heidän jauhavien leikaluitensa ääntä. Poilisi näyttäytyi ja silmäili meitä epäilevästi, sitten käveli pois, kun tyytyväisenä tiedosta ettei ollut "kumouta" näkyvillä.

Aika kova on tää
aita kaik' viel' eivät nää —
nyt työläisjoukoilla meillä
Millään pääsevän näytä ei eteenpäin
turhaan itseänsä vaan näännyttään
kulkien tyhjiällä työnhaku teillä.

Työtä ei saada nyt
toiset taas häädetyt
se viiltävi kansan selkää —
Isot pohatat itseänsä lihottaa
ja kansa suuri nälkää nähdä saa
pikkuporvaritkin kohta jo pelkää.

Olen minäkin kulkenut
ja työtä hakenut
turhaan pitkän kesän kuumun.
Vyöremmistään sen mä selvästi näin
niin usein kuin kiskoin sitä
klinnepäin,
olen hoikkennut jo usean tuuman.

Tuli aika kerran,
myöskin etu herrain
että kansalle riitti työtä.
Mutta silloinkin ain' työn raataja
vain
sai ainoastaan niukoin annoksittain
hoikan vatsansa täydeltä syödä.

Se oli vain taika
raa'an sodan aika
kuin piti ain' raataa myötä.
Varsin halvalla ja vain nälkäpalkalla
noitten sotavoittoilijain tahdosta,
päivä pitkä ja vielä kaiken yötä.

Saanut valittaa ei
tahi turma vei,
yli aaltojen Atlannin meren,
siellä siitä palkaksi annettiin ain'
Kuma kylpy vain poikkeuksittain—
vaati sovinnoksi lihan ja veren.

Vaan kurjuus kuin nyt tää
huippuunsa ennättää,
jo puhkesi "laiton" lakko.
Nyt lakkolaisten kokouksessa siellä
tämä määräs oli annettu miellä
sitä kuulla oli kaikkein pakko.

Nyt lakko puhkeaa
ja johtajat valitaan.
Hurraa huudon joukko nyt parkas!
Vähän jälkepäin omin silmin mä
näin
kuin herrain käskystä jo kiidättään
hurttua johtajan niskaan nyt karkas.

Mitä ajatellakaan
työläisperhe jo saa
isä, lapset ja äiti heillä,
kun elon päiviä vaan nyt mittailaan
kautta hurttain jotka käyttää
aseitaan
vielli' luokkatovereitten pistimellä.

Pappi kirkossaan
virka-kauhtanassaan
alkoi rukoilla — isä meidän — —

Jätimme puiston aamun sarastassa. Aamunkoiton ensi säteissä näyttivät pilvenpiirtäjät haamuilta jotka odottavat salaperäisyyden paljastusta.

Rikkaiden New York on siikeässä unessa. Kaikki on hiljaista. Mutta se on uhkaavaa hiljaisuutta. Siellä Bryant Puisto ei milloinkaan nuku, siellä ei ole milloinkaan hiljaista. Vihan katkeruuden myrsky kohoaa siellä puiston kodittomien ja nälkäisten asukasten keskuudessa, joka kerran puhkeaa ja lakaisee kaikki edestään. He kiroavat kohtaloaan ja yhteiskuntaa joka on sen heille suonut. Kuten raajarikot ja kyttyräselät Sholom Aschin tarinassa he menivät "ilman lippuja, ilman lauluja. Vain kiros käärittyinä heidän räjäsihinsä se kuuluu heidän väsyneissä askelissaan, mitä kamalin sivistyksemme kiros, kiros joka saa vanhan maailman kutistumaan kauhun puistatukassa, kuolemantuskassa.

Suom. A. K.

TYÖLÄISELÄMÄÄ

Vaan perätä tään kehoitti
käyttämään —
hänen tahtonsa pyhästi täyttämään—
aseinaan kiväreitään.

Nyt pyssyhurtat vain
ain' lakkolaisia
kiväreillä ampuu ja hakkaa,
läpi ammutaan ja kaula katkaistaan
murhaten elo raatajan ratkaistaan
ihmis ruumiin ne metsään nakkaa.

Tänapäivänäkin
vielli' työläisiäkin
on taistelussa herrain puolla
he sokeudessaan johtaa joukkojaan
työn taisteluissa herroja puoltamaan
— tahtoen riistäjän kättä näin nuolla.

Nyt jo keksitty on
asekin verraton
uutta lajia myrkykaasu,
kuin vieläkään päättymään ei
millään
uhalia ja pakkomääräyksillään
olla "laittomia" lakkoja saatu.

Jos te yritätte
työläisjoukkoja
joillakin lailla auttaa
sähkötuolien jälkeen tuomioitten
saa pyytämättään varmasti istuimen,
uhrata henkensä asiamme kautta.

Joukkoin johtajat vaan
ain' linnaan raahataan
sitä työläiset kaikki jo kiroo,
se vannokaamme kuin vuoromme
saamme
ett' vankeilain ovat ne aukaiskaamme
ja perustakaamme yhteiskunta siro.

Järjestelmä tää
nyt kyllästyttämään
jo työläisjoukkoja pakkaa,
me herättämme työläistoverimme
yhdessä toimimaan eteen aatteemme
myös silloin ihmisteurastuskin
lakkaa.

V. Pyötsiä.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina kello 2 j.p.p. Huom! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai kello 2 p. 713 E. First St.—Tervetuloa.

HOQUIANIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluseuran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.—Naisosaston kokoukset pidetään joka toinen keskiviikko kello 7:30 illalla.

WAUKEGANIN, Ill. S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.—Naisosaston kokoukset pidetään joka toinen keskiviikko kello 7:30 illalla.